

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 7C/111/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813208488
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Srogončíková
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2015:5813208488.9

Rozhodnutie

Okresný súd Námestovo sudkyňou JUDr. Miriam Srogončíkovou v právnej veci žalobcu: Z. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, proti žalovaným: 1/ C. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, 2/ L. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, 3/ N. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, 4/ Ž. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č. XXX, 5/ H. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, 6/ A. Š., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX, 7/ G. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom Č., W. XX, Č., 8/ G. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, 9/ R. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, 10/ H. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. N., V. W., N. XXX/X, 11/ B. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. N. - I.Z., I. Š.L. XXX/XX, 12/ C. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXX, žalovaní 1/, 2/, 5/, 6/ a 12/ zastúpení splnomocneným zástupcom: Mgr. Igor Palider, advokát, Zubrohlava č. 215, v konaní o určenie neplatnosti závetu, takto

rozhodol:

I/ Súd u r č u j e , že alografný závet zo dňa XX.XX.XXXX zriadený neb. B. R., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom R. Č.. XXX, zomrelým XX.XX.XXXX, je neplatný v časti , v ktorej sa žalobcovi a žalovaným 1/ až 9/ nedostáva podiel 1/22 a žalovaným 10/ a 11 / podiel 1/44 z dedičstva po uvedenom poručiteľovi .

II/ Vo zvyšnej časti súd žalobu z a m i e t a .

III/ Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobou, doručenou súdu 18. 11. 2013 žalobca žiadal, aby súd určil, že závet zo dňa 28. 11. 2006 poručiteľa B. R., zomrelého dňa XX. XX. XXXX, naposledy bytom R. Č.. XXX, je neplatný. Žalobu odôvodnil tým, že dňa XX. XX. XXXX zomrel B. R., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom R. XXX. Po tomto poručiteľovi sa vedie dedičské konanie na tunajšom súde pod sp.zn. 7D/188/2010, D not 126/2010 pred súdnym komisárom Mgr. A. V., notárom v Y.. Toto dedičské konanie nie je doteraz skončené. Žalobca a žalovaní sú dedičia v 1. dedičskej skupine po poručiteľovi B. R.Š.. Dňa 08. 04. 2011 v rámci pojednávania v dedičskej veci po uvedenom poručiteľovi boli dedičia notárom oboznámení, že poručiteľ zanechal alografný závet napísaný dňa 28.12. 2006 v R., podpísaný vlastnoručne poručiteľom a dvoma svedkami, v ktorom nie je uvedené meno a podpis pisateľa závetu. Podľa tohto závetu poručiteľ všetok prislúchajúci majetok v celosti, a to hospodársku budovu nachádzajúcu sa pri rod. dome XXX k.ú. R., ďalej pozemok pod rodinným domom s.č. XXX a hospodárskou budovou, vybavenie stolárskej dielne a všetky hnutelné veci nachádzajúce sa v rod. dome s.č. XXX, porúča výlučne svojmu vnukovi C. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom R.. Na tomto pojednávaní žalobca a žalovaní 3/, 4/, 7/ a 8/ závet neuznali za platný. Poručiteľ v závete odkázal všetok svoj majetok svojmu vnukovi C. G., pričom obišiel tzv. neopomenuteľných dedičov, preto je tento právny úkon relatívne neplatný. Okrem toho závet nespĺňa náležitosti uvedené v § 39 Občianskeho zákonníka, taktiež zmluvy, ktoré údajne poručiteľ podpísal, sa nezhodujú s podpismi na listine o právnom úkone darovacej zmluvy, ktorú mal poručiteľ podpísať 29. 12. 2006. Podpisy poručiteľa na darovacej zmluve a závete sú diametrálne odlišné, rozdiely sú viditeľné voľným okom. V prípade, ak sa preukáže, že podpis poručiteľa na závete nie je jeho vlastným podpisom,

spôsobiloby to absolútnu neplatnosť závetu. V prípade, že sa v konaní nepreukáže absolútna neplatnosť závetu, potom namieta jeho relatívnu neplatnosť, z dôvodu jeho rozporu so zákonom, a to opomenutím tzv. neopomenuteľných plnoletých dedičov.

K žalobe sa vyjadrili žalovaní 1/, 2/, 5/, 6/ a 12/. Uvedli, že so žalobou nesúhlasia. Závet zo dňa 28. 12. 2006 ako aj darovacia zmluva V 29/07 boli vypracované na základe osobnej požiadavky poručiťa B. R. a tieto listiny ním boli aj vlastnoručne podpísané. V čase podpisu bol poručiť plne spôsobilý na právne úkony a uvedomoval si dôsledky vypracovania závetu. V súvislosti s vypracovaním závetu boli pri jeho spisovaní prítomní dvaja svedkovia, ktorí potvrdili poslednú vôľu poručiťa. Žalobca spochybňuje pravosť podpisu poručiťa na závete, avšak túto skutočnosť môže odborne vyriešiť len znalecké dokazovanie.

Žalovaná 7/ k žalobe uviedla, že po roku 2000 jej otec - poručiť B. R. už nebol schopný vlastnoručne napísať žiadnu korešpondenciu. Jej otec po celý život písal kostrbatým písmom. Je názoru, že podpis na závete nie je vlastnoručným podpisom jej otca.

Rozsudkom č.k. 7C/111/2013-50 zo dňa 21. 07. 2014 súd určil, že alografný závet zo dňa 28. 12. 2006 zriadený neb. B. R., nar. XX. XX. XXXX, naposledy bytom Klin č. XXX, zomrelým XX. XX. XXXX, je neplatný v časti, v ktorej sa žalobcovi a žalovaným 1/ až 9/ nedostáva podiel 1/22 a žalovaným 10/ a 11/ podiel 1/44 z dedičstva po uvedenom poručiťovi. Vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 10Co/833/2014-69 zo dňa 29. 05. 2015 tento rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Po tom, čo sa vec vrátila z krajského súdu na ďalšie konanie, súd doplnil dokazovanie výsluchmi N.. A. Y. a H. B. a správou Hornooravskej polikliniky v Trstenej a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná len čiastočne.

Podľa § 476 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka:

(1) Poručiť môže závet buď napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice.

(2) V každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

Podľa § 476b Občianskeho zákonníka závet, ktorý poručiť nenašiel vlastnou rukou, musí vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejavíť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Svedkovia sa musia na závet podpísať.

Podľa § 477 Občianskeho zákonníka v závete poručiť ustanoví dedičov, prípadne určí ich podiely alebo veci a práva, ktoré im majú pripadnúť. Ak nie sú podiely viacerých dedičov v závete určené, platí, že podiely sú rovnaké.

Podľa § 479 Občianskeho zákonníka maloletým potomkom sa musí dostať aspoň toľko, koľko robí ich dedičský podiel zo zákona, a plnoletým potomkom aspoň toľko, koľko robí jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona. Pokiaľ tomu závet odporuje, je v tejto časti neplatný, ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov.

V zmysle § 473 Občianskeho zákonníka:

(1) V prvej skupine dedia poručiťove deti a manžel, každý z nich rovnakým dielom.

(2) Ak nededí niektoré dieťa, nadobúdajú jeho dedičský podiel rovnakým dielom jeho deti. Ak nededia ani tieto deti alebo niektoré z nich, dedia rovnakým dielom ich potomci.

Z vykonaného dokazovania súd zistil, že žalobca sa podanou žalobou domáha určenia neplatnosti závetu, ktorý podpísal dňa 28. 12. 2006 jeho právny predchodca - otec B. R., nar. XX. XX. O., zomrelý

dňa XX. XX. XXXX, naposledy bytom R. Č.. XXX. Žalobca sa jednak dovoľával absolútnej neplatnosti tohto právneho úkonu z dôvodu, že podpis poručiťa na závetu nie je jeho pravým podpisom a tiež sa dovoľával relatívnej neplatnosti závetu z dôvodu, že ten opomína tzv. neopomenuteľných dedičov. Zo závetu, ktorý sa nachádza v pripojenom spise tunajšieho súdu sp.zn. 7D/188/2010 súd zistil, že ide o alografný závet, podpísaný B. R., nar. XX. XX. XXXX, zomrelým dňa XX. XX. XXXX, za súčasnej prítomnosti dvoch svedkov, a to N.. Q. I. (vystupuje ako splnomocnený zástupca žalovaných 1/, 2/, 5/, 6/ a 12/) a H. B., rod. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom E., M.. I. Č.. XXX. Týmto závetom poručiť všetok svoj prislúchajúci majetok, predovšetkým jemu v celosti patriacu hospodársku budovu nachádzajúcu sa pri rodinnom dome s.č. XXX k.ú. R., ďalej pozemok pod rodinným domoms.č. XXX a hospodárskou budovou, vybavenie stolárskej dielne a všetky hnutelné veci nachádzajúce sa v rodinnom dome s.č. XXX poručil svojmu vnukovi C. G. (v konaní vystupuje ako žalovaný 12/). Závet podpísal poručiť B. R. a svedkovia N.. Q. I. a H. B.. Žalobca namietal pravosť podpisu poručiťa, dôvodiac tým, že v čase spisania závetu poručiť bol v zlom zdravotnom stave, trpel šedým zákalom, bol hluchý a pre tieto zdravotné komplikácie nebol schopný sa podpísať a tiež sa mu zdalo nelogické, aby v rovnaký deň nepodpísal jeho otec závet aj darovaciu zmluvu, keď už k nemu kvôli overeniu podpisu darovacej zmluvy prišiel domov notár, resp. matrikárka. Z vykonaného dokazovania súd nepovažuje za preukázané, že by žalobca nebol pre zdravotné komplikácie schopný vlastnoručne sa podpísať, čo napokon pripustil v rámci svojho výsluchu aj samotný žalobca, keď uviedol, že nakoľko poručiť podpísal na ďalší deň (29. 12. 2006) darovaciu zmluvu, tak zrejme bol schopný sa podpísať. Pokiaľ sa týka jeho zdravotného stavu, viacerí účastníci potvrdili, že poručiť v čase zriadenia závetu bol schopný komunikovať (čo tiež potvrdil samotný žalobca, ktorý uviedol, že keď otca v roku 2006 navštevoval, tak bol schopný komunikácie, bol schopný odpovedať na otázky), vedel čítať aj písať, dokonca čítaval noviny, podľa vyjadrení žalovaných ich otec sa im zdal duševne v poriadku až do svojej smrti. V každom prípade poručiť nebol pozbavený spôsobilosti na právne úkony ani čiastočne. Z výsluchu svedkyne N.. A. Y., ktorá bola ošetrojúcou lekárkou neb. B. R. súd zistil, že ten sa liečil na vredovú chorobu žalúdka, mal problémy so srdcom a vysoký tlak. Zomrel na zlyhanie srdca a edém pľúc. Podľa ošetrojúcej lekárky poručiťa, tento bol duševne zdravý, nejavil známky duševného ochorenia a ani sa v súvislosti s duševným ochorením nikdy neliečil. Uviedla, že nemá vedomosť o tom, že by neb. B. R. mal nejaké zdravotné obmedzenie v tom smere, že by nedokázal čítať, podpísať sa, resp. nikdy sa v súvislosti s takýmito komplikáciami neliečil, nespomínal ich pred ňou a ona žiadne takéto komplikácie uňho nepostrehla. Z výsluchu tejto svedkyne vyplynulo, že neb. B. R. nemal žiadne zdravotné obmedzenia v tom smere, že by nebol schopný zriadiť alografný závet. Súd žiadal túto svedkyňu, ktorá bola ošetrojúcou lekárkou poručiťa, aby predložila jeho zdravotnú kartu, avšak tá uviedla, že ju k dispozícii nemá a že vie, že naposledy zdravotnú kartu neb. B. R. zobrala jeho dcéra H. G.. Tá na výzvu súdu tiež uviedla, že ju k dispozícii nemá a nevie, kde by sa mohla nachádzať. Súd žiadal zdravotnú dokumentáciu neb. B. R. aj od Hornooravskej nemocnice s poliklinikou v Trstenej, kde bol B. R. naposledy hospitalizovaný, ale táto nemocnica oznámila, že zdravotnú dokumentáciu nemá; neb. B. R. bol prijatý na hospitalizáciu bez zdravotnej dokumentácie. Súd ani z doplneného dokazovania nemal za preukázané, že by neb. B. R. nebol schopný zriadiť závet z dôvodu duševnej poruchy, straty zraku, sluchu alebo schopnosti sa podpísať, ako tvrdil žalobca. Toto nevyplývalo ani z výpovede svedkyne H. B., ktorá pôsobila ako svedkyňa pri spisovaní závetu. Tá uviedla, že neb. B. R. po tom, čo na základe jeho požiadavky závet spísali v advokátskej kancelárii N.. Q. I. a tento mu prečítali, závet podpísal. Uviedla, že N.. I. poručiťovi ešte aj podrobne vysvetlil, čo je predmetom závetu. Neb. B. R. normálne komunikoval a pôsobil na ňu pokojným dojmom. Pokiaľ žalobca namietal, že osoby, ktoré pri spisovaní závetu pôsobili ako svedkovia, t.j. N.. Q. I. a H. B., nemohli ako svedkovia vystupovať, pretože svedkami pri spisovaní nemôžu byť blízke osoby poručiťa, túto námietku súd nepovažuje za opodstatnenú, pretože ako svedkovia nemôžu vystupovať osoby blízke závetom povolanému, ani zákonnému dedičovi (§ 476f Občianskeho zákonníka), nie poručiťovi. Odhliadnuc od toho, súd poznamenáva, že ani podľa tvrdenia samotného žalobcu N.. Q. I. nie je blízkou osobou poručiťa, keď žalobca uviedol, že podľa jeho zistení je N.. Q. I. v takom rodinnom vzťahu s poručiťom, že jeho sesternica Z. I. B.. R. je vydatá za strýka N.. Q. I.. Čo sa týka tvrdenia žalobcu, že závet je absolútne neplatný, súd nezistil žiadne dôvody absolútnej neplatnosti, keď ten obsahuje obligatórne náležitosti, je podpísaný poručiťom a dvoma svedkami a tiež spĺňa požiadavky na určitosť a zrozumiteľnosť právneho úkonu. Súd však zistil dôvody, pre ktoré je závet neplatný relatívne, čoho sa tiež žalobca ako jeden z dedičov v 1. dedičskej skupine dovoľal. Závet totiž opomína potomkov (žalobca a žalovaní 1/ až 9/ a deti po synovi poručiťa - žalovaní 10/ a 11/), ktorým sa podľa závetu nedostáva ani polovica ich dedičského podielu zo zákona, pretože závetom poručiť všetok svoj majetok poručil svojmu vnukovi - žalovanému 12/. Podľa § 479 Občianskeho zákonníka je teda napadnutý závet neplatný v časti, v ktorej tomuto odporuje, teda v časti, v ktorej sa potomkom poručiťa polovica ich dedičského

podielu nedostáva. Poručiteľ mal 11 potomkov (žalobca a žalovaní 1/ až 9/), z ktorých jeden - B. R., už nežije a ten po sebe zanechal potomkov - žalovaných 10/ a 11/. Zákonný dedičský podiel žalobcu a žalovaných 1/ až 9/ teda činí 1/11 a zákonný dedičský podiel žalovaných 10/ a 11/ činí 1/22. Súd preto určil, že napadnutý závet je neplatný v časti, v ktorej sa žalobcovi a žalovaným 1/ až 11/ nedostáva ani polovica ich dedičského podielu zo zákona, teda v prípade žalobcu a žalovaných 1/ až 9/ podiel 1/22 a v prípade žalovaných 10/ a 11/ podiel 1/44 z dedičstva po poručiteľovi. Súd zamietol návrhy žalobcu na vykonanie dokazovania O náhrade trov konania súd rozhodol tak, že náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov, v súlade s ust. § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, písomne vo vyhotovení trojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, kto ho robí, ktorému súdu je určené, ktorej veci sa týka, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup okresného súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa (205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy,
- d) súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam na základe vykonaných dôkazov,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a - sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p., odvolateľ bez svojej viny nemohol predložiť alebo označiť dôkazy do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na exekúciu podľa zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok, v znení neskorších predpisov.